

การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE DEVELOPMENT OF AN ACTION GROUP COUNSELING MODEL FOR ENHANCING SOCIAL COMPETENCE OF SENIOR SCHOOL STUDENTS OF DEMONSTRATION SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

ผู้วิจัย

สมคิด กอมณี¹

Somkit Komanee

Somkid@SWU.ac.th

กรรมการควบคุม

ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์²

รศ.ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา³

Advisor Committee

Prof.Dr.Pongpan Kirdpitak

Assoc.Prof.Dr.Prasarn Malakul Na Ayudhaya

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนาแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ใช้ในการศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 310 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้

มาจากการคัดเลือก แบบเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่ 1 ที่มีคะแนนสมรรถนะทางสังคมตั้งแต่ เปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลอง ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาใดๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบวัดสมรรถนะทางสังคมมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .90 และผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่าโมเดลการวัดองค์ประกอบของสมรรถนะทางสังคมมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2) รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66-1.00

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test และ Mann-Whitney U Test

¹นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการให้การปรึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการให้การปรึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

³ผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาจิตวิทยา กลุ่มวิชาจิตวิทยาการให้การปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมโดยรวมและรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับสูง โดยสมรรถนะทางสังคมรายด้าน ได้แก่ สมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านอารมณ์ ด้านการกำกับตนเอง และด้านจิตอาสา

2. รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม พัฒนาจากการประยุกต์ใช้ แนวคิด และเทคนิคของทฤษฎีต่างๆ ของการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ ได้แก่ ทฤษฎีการให้การปรึกษากลุ่มการรู้คิด -พฤติกรรม ทฤษฎีการให้การปรึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มเผชิญความจริง โดยมีขั้นตอนการให้การปรึกษากลุ่ม 3 ขั้นตอนคือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และ ขั้นยุติการให้การปรึกษากลุ่ม

3. สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองหลังการทดลองก่อนการทดลอง หลังการติดตามผลและก่อนการทดลอง หลังการติดตามผลหลังการทดลอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของสมรรถนะทางสังคมโดยรวมหลังการทดลอง และหลังติดตามผลเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง

4. ก่อนการทดลองสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ส่วนสมรรถนะทางสังคมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลสูงกว่าสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มควบคุม

5. ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ

รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึกได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม การให้การปรึกษากลุ่ม และได้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม

ความสำคัญ: สมรรถนะทางสังคม รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the social competence of senior high school students of demonstration schools in Bangkok metropolis, 2) to develop an action group counseling model for enhancing social competence of high school students of demonstration schools in Bangkok metropolis, and 3) to evaluate the effectiveness of the action group counseling model for enhancing social competence of high school students of demonstration schools in Bangkok metropolis. The sample of the study included 2 groups. The first group of the social competence study consisted of 310 tenth grade students. Those were selected by stratified random sampling from the population. The second group of the study was purposively selected from the first group. This second group consisted of 24 tenth grade students whose social competence scores were lower than fiftieth percentile. They were then randomly selected into 2 groups, classified as an experimental group and a control group. Each group consisted of 12 students. The experimental group participated in the action group counseling model while the control group did not receive any counseling.

The research instruments were 1) the social competence scale with reliability coefficient (alpha) of .90 and its construct validity was confirmed through factor analysis, and also the social competence

measurement model was fitted to the empirical data, and 2) an action group counseling model for enhancing social competence with IOC ranged from .66 -1.00.

The research results were as follows:

1) The total mean score and each dimension score of the social competence of 310 tenth grade students were high. The dimensions of the social competence included problem - solving thinking dimension, communication dimension, emotional dimension, self-regulation dimension, and service mind dimension.

2) The action group counseling model for enhancing social competence of tenth grade students included concepts and techniques of the following group counseling theories : the cognitive behavioral group counseling, behavioral group counseling, and reality counseling in group. This model included initial stage, working stage, and termination stage.

3) Statistically significant differences in social competence scores of the experimental group existed between posttest and pretest, between the follow-up and pretest, and also. between the follow-up and posttest at .01 level. The mean scores of the social competence after the experiment and offer the follow-up were higher than before the experiment.

4) Statistically significant differences in social competence scores between the experimental group and the control group were found after the experiment and after the follow-up at .01 level. The mean scores of the social competence of the experimental group after the experiment and after the follow-up were higher than that of the control group.

5) Focus group report of the experimental group showed that they were satisfied with the model. They had opportunity to express and share their opinions and feelings during participating in the counseling activities. They also gained more knowledges and experiences in social competence through learning and practicing.

Keyword : Social Competence, An Action Group Counseling Model

บทนำ

โรงเรียนสาธิตสังกัฒมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในสังคมแห่งการเรียนรู้ และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้พัฒนาทักษะ ความสามารถ และความถนัดของตนเอง มีความมอกงามทางสติปัญญา มีวินัยมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ตระหนักในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะและสมรรถนะทางสังคม สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษาว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด ส่วนกระบวนการจัดการศึกษานั้น มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลยึดทักษะกระบวนการคิด การบริหารจัดการอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ส่วนคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก อุทิศเวลา เพื่อช่วยเหลือ และมีความสามารถในการพัฒนาสังคมในโอกาสต่างๆ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะทางสังคมและ

สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนบางคนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่มีทักษะทางสังคมในการคิดแก้ปัญหา ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นสำคัญ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ไม่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารไม่เห็นความสำคัญที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ซึ่งความบกพร่องของความสามารถต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับการไม่มีความสามารถ หรือสมรรถนะทางสังคม

สมรรถนะทางสังคม เป็นสมรรถนะที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องการจะเสริมสร้างให้แก่ตนเอง เพราะต้องการได้รับการยอมรับ ได้รับความไว้วางใจ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีคุณค่า และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อส่วนรวม (Dacy & Kenny ;2005: 45-50) สอดคล้องกับ Russel; & Bakken (2002:67) ที่กล่าวว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุอยู่ระหว่าง 13-19 ปี ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม การพัฒนาสมรรถนะทางสังคมควบคู่ไปกับสมรรถนะด้านอื่นๆ รวมทั้งสมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากสังคมรอบตัว การเรียนรู้วิถี การปรับตัว การควบคุมอารมณ์ การบริหารอารมณ์ และการสื่อสารที่เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิต 5 แห่ง โดยได้สังเกตพฤติกรรมและสำรวจรวมทั้งสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus group) กับอาจารย์ที่สอนโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร นักเรียนโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่ง มีลักษณะปัญหาที่เหมือนกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่ม เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งผลเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในช่วงชั้น ที่เริ่มต้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สังเกตพฤติกรรม และสำรวจ รวมทั้งสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group) กับอาจารย์ที่สอน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 “สิ่งที่นักเรียนแต่ละคนต้องการพัฒนา”

ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนการสำรวจข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และจากการสัมภาษณ์และการสนทนา สนทนากลุ่มเฉพาะกับอาจารย์ ของโรงเรียนสาธิตแต่ละแห่ง ดังกล่าวข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า สิ่งที่ควรเสริมสร้างให้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คือ สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนประกอบด้วย สมรรถนะทางสังคม ด้านการคิดแก้ปัญหา การบริหารจัดการอารมณ์ของตนเอง การสื่อสาร การควบคุมตนเอง การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและกิจกรรมทางสังคม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมให้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัย พัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ เพื่อให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง สามารถแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกกับบุคคลอื่น ได้มีประสบการณ์ตรงได้เผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้ตระหนักรู้เกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบได้ฝึกปฏิบัติจริง ทั้งในด้านการแสดงออก ด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ และเรียนรู้จากผลการกระทำของตนเองพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้สามารถมีชีวิตที่มีความสุขยิ่งขึ้น

สำหรับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ (Action Group Counseling) นั้น Corey (2009 :10) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ผู้รับการปรึกษาได้มีประสบการณ์ตรง ได้เผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นจริง ได้ตระหนักรู้เกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ได้เรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ ได้ฝึกปฏิบัติจริงทั้งในด้านการแสดงออก ด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ และเรียนรู้จากผลการกระทำของตนเองซึ่ง

การให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำที่นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยทฤษฎีต่างๆ ดังนี้ 1) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มการรู้คิด - พฤติกรรม (Cognitive – Behavioral group counseling) 2) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral group counseling) และ 3) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเผชิญความจริง (Reality counseling in group) โดยแต่ละทฤษฎีต่างมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้ (1) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มการรู้คิด - พฤติกรรมมีแนวคิดที่สำคัญ คือ มุ่งให้ความช่วยเหลือ ผู้เรียนได้ปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง พัฒนาความรู้และความสามารถให้เพิ่มขึ้น โดยเน้นวิธีคิดและกระบวนการคิด (2) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมมีแนวคิดที่สำคัญ คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และ (3) ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเผชิญความจริง มีแนวคิดสำคัญ คือ การมุ่งเน้นความรับผิดชอบโดยแต่ละบุคคลต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเลือกที่จะกระทำ การวางแผน การกำหนดแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุมตนเอง และการดำเนินชีวิตตนเองตามที่ต้องการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียน ระยะที่ 2 คือ การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียน และระยะที่ 3 คือ การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้าง

สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร โดย

3.1 เปรียบเทียบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

3.2 เปรียบเทียบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังการติดตามผล

3.3 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม ภายหลังจากการใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ และเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลโดยใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะ

สมมุติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ
2. สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำและหลังการติดตามผลสูงกว่าสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสมรรถนะทางสังคมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,379 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ใช้ในการศึกษาสมรรถนะทางสังคมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต 5 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 310

คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร และกลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิต 1 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่ 1 ที่มีคะแนนสมรรถนะทางสังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาใดๆ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาสมรรถนะทางสังคมประกอบด้วย

1.1 สมรรถนะทางสังคมด้านการคิด

แก้ปัญหา

1.2 สมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร

1.3 สมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์

1.4 สมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับ

ตนเอง

1.5 สมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา

2. ตัวแปรที่ใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ตัวแปรต้นคือ รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ

2. ตัวแปรตามคือ สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัย

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสมรรถนะทางสังคม โดย

1) ผู้วิจัยนำแบบวัดสมรรถนะทางสังคมที่ได้ทำคุณภาพแล้วไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน ตอบแบบวัด เพื่อศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร

2) การเก็บข้อมูลรวบรวมหลังการทดลอง หลังจากการดำเนินการทดลองสิ้นสุดลงแล้วจึงให้สมาชิกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดสมรรถนะทางสังคมหลังการทดลองและหลังการติดตามผล และทำการสนทนากลุ่มเฉพาะกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ เกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม

3) ภายหลังจากทดลอง 1 เดือน ผู้วิจัยได้ติดตามผล โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดสมรรถนะทางสังคมอีกครั้งหลังการทดลองและทำการสนทนากลุ่มเฉพาะกับกลุ่มทดลองเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดสมรรถนะทางสังคมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง .0.60-1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .90 และผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดสมรรถนะทางสังคม พบว่าโมเดลการวัดองค์ประกอบของสมรรถนะทางสังคมมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความของแบบวัดกับนิยามปฏิบัติการโดยหาค่า (Item-objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

1.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดสมรรถนะทางสังคม โดยหาค่า Item – Total Correlation มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60-1.00

1.3 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยรวม และรายด้านของแบบวัดสมรรถนะทางสังคม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของ Cronbach ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.90

1.4 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน Confirmatory Factor Analysis โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.5 วิเคราะห์รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-objective Congruence: IOC)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดสมรรถนะทางสังคมโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางสังคมของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางสังคมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Mann-Whitney U Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร (n = 310)

สมรรถนะ	n	Max	Min	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.สมรรถนะด้านการคิดแก้ปัญหา	310	4.35	3.45	3.52	.22	สูง
2.สมรรถนะด้านการสื่อสาร	310	4.65	3.58	3.68	.25	สูง
3.สมรรถนะด้านอารมณ์	310	4.47	3.51	3.62	.23	สูง
4.สมรรถนะด้านการกำกับตนเอง	310	4.65	3.54	3.54	.24	สูง
5.สมรรถนะด้านจิตอาสา	310	4.63	3.67	3.73	.22	สูง
รวม	310	4.33	3.62	3.62	.37	สูง

จากตาราง 1 สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.62$, $SD = .37$) เมื่อพิจารณาสมรรถนะทางสังคมรายด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะทางสังคมสูงทุกด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านการคิดแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .22$) สมรรถนะด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.68$, $SD = .25$) สมรรถนะด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 3.62$, $SD = .23$) สมรรถนะด้านการกำกับตนเอง ($\bar{X} = 3.54$, $SD = .24$) สมรรถนะด้านจิตอาสา ($\bar{X} = 3.73$, $SD = .22$)

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล ดังแสดงในตาราง 2 และตาราง 3

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคม ของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n = 12) และกลุ่มควบคุม (n = 12) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

สมรรถนะทางสังคม	สมรรถนะทางสังคมของกลุ่มทดลอง (n=12)									สมรรถนะทางสังคมของกลุ่มควบคุม (n=12)								
	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			เมื่อสิ้นสุดการติดตามผล			ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			เมื่อสิ้นสุดการติดตามผล		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.สมรรถนะด้าน การ คิด แก้ปัญหา	2.66	.22	ปานกลาง	4.70	.24	สูงมาก	4.79	.24	สูงมาก	2.68	.22	ปานกลาง	2.67	.22	ปานกลาง	2.67	.21	ปานกลาง
2.สมรรถนะด้านการ สื่อสาร	2.62	.19	ปานกลาง	4.67	.20	สูงมาก	4.87	.16	สูงมาก	2.63	.19	ปานกลาง	2.63	.17	ปานกลาง	2.63	.19	ปานกลาง
3.สมรรถนะด้าน อารมณ์	2.68	.19	ปานกลาง	4.67	.08	สูงมาก	4.83	.08	สูงมาก	2.67	.19	ปานกลาง	2.67	.20	ปานกลาง	2.68	.18	ปานกลาง
4.สมรรถนะด้าน การ ทำ กับ ตนเอง	2.63	.28	ปานกลาง	4.67	.24	สูงมาก	4.83	.23	สูงมาก	2.63	.28	ปานกลาง	2.63	.28	ปานกลาง	2.63	.28	ปานกลาง
5.สมรรถนะด้าน จิตอาสา	2.66	.35	ปานกลาง	4.61	.26	สูงมาก	4.77	.23	สูงมาก	2.65	.30	ปานกลาง	2.65	.32	ปานกลาง	2.65	.28	ปานกลาง
โดยรวม	2.65	.08	ปานกลาง	4.67	.08	สูงมาก	4.84	.05	สูงมาก	2.65	.17	ปานกลาง	2.65	.20	ปานกลาง	2.65	.21	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า สมรรถนะทางสังคมโดยรวมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.65, SD = .08$) อยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.67, SD = .08$) และหลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.84, SD = .05$) อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนสมรรถนะทางสังคมโดยรวมของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.65, SD = .17$) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.65, SD = .20$) และหลังการติดตามผล ($\bar{X} = 2.67, SD = .21$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะทางสังคม โดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง (n= 12) ระหว่าง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

ตัวแปร	ระยะเวลา	$\bar{X}$	ระยะการทดลอง การให้การ ปรึกษาที่นำมาเปรียบเทียบ	Negative Rank	Positive Rank	Ties	Z	P
1.สมรรถนะทางสังคม ด้านการคิดแก้ปัญหา	ก่อนการทดลอง	2.66	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	3	22	0	-3.066**	.000
	หลังการทดลอง	4.70	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	7	17	5	-2.414**	.000
	หลังการติดตามผล	4.79	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	0	9	0	-3.063**	.000
2.สมรรถนะทางสังคม ด้านการสื่อสาร	ก่อนการทดลอง	2.62	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	1	13	0	-3.062**	.000
	หลังการทดลอง	4.67	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	1	10	5	-2.375**	.000
	หลังการติดตามผล	4.87	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	0	16	0	-3.074**	.000
3.สมรรถนะทางสังคม ด้านอารมณ์	ก่อนการทดลอง	2.68	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	0	12	0	-3.088**	.002
	หลังการทดลอง	4.67	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	0	10	6	-2.251**	.000
	หลังการติดตามผล	4.83	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	7	14	0	-3.072**	.002
4.สมรรถนะทางสังคม ด้านการกำกับตนเอง	ก่อนการทดลอง	2.63	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	2	9	0	-3.062**	.002
	หลังการทดลอง	4.67	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	5	16	7	-2.121**	.000
	หลังการติดตามผล	4.83	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	2	13	0	-3.072**	.002
5.สมรรถนะทางสังคม ด้านจิตอาสา	ก่อนการทดลอง	2.66	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	2	0	0	-3.061**	.002
	หลังการทดลอง	4.61	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	0	23	0	-1.338**	.000
	หลังการติดตามผล	4.77	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	2	14	0	-3.062**	.000
สมรรถนะทางสังคม โดยรวม	ก่อนการทดลอง	2.65	หลังการทดลอง-ก่อนการทดลอง	2	14	0	-3.059**	.000
	หลังการทดลอง	4.67	หลังติดตามผล- หลังการทดลอง	0	12	0	-3.059**	.000
	หลังการติดตามผล	4.84	หลังติดตามผล-ก่อนการทดลอง	0	10	0	-3.059**	.000

**p < .01, *p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 พบว่า สมรรถนะทางสังคมโดยรวม ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และหลังการติดตามผล และหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.84$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) และหลังการทดลอง มากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.65$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหาของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง ก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.79$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.70$) และหลังการทดลอง มากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.66$)

นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร ของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.87$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) และหลังการทดลอง มากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.62$)

นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังการติดตามผล แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.83$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) และหลังการทดลอง มากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.68$)

นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเองของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.83$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) และหลังการทดลอง มากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.63$)

นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา หลังการทดลอง และก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ย หลังการติดตามผล ($\bar{X} = 4.77$) มากกว่า หลังการทดลอง ($\bar{X} = 4.61$) และหลังการทดลองมากกว่า ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.66$)

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมโดยรวมและรายด้านกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะทางสังคมโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลอง $n = 12$) และกลุ่มควบคุม ($n = 12$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

ตัวแปร	ระยะ	กลุ่ม	$\bar{X}$	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Z	P		
1.สมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหา	ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.66	12.50	150.00	72.00		1.000		
		กลุ่มควบคุม	2.68	14.50	158.00					
	หลังการทดลอง	กลุ่มทดลอง	4.70	18.50	222.00	65.00		-3.600**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.67	6.50	78.00					
	หลังติดตามผล	กลุ่มทดลอง	4.79	17.05	122.00	52.00		-4.066**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.67	16.50	108.00					
	2.สมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร	ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.62	17.67	222.00	88.00		-4.185	.640
			กลุ่มควบคุม	2.63	12.50	125.00				
หลังการทดลอง		กลุ่มทดลอง	4.67	18.50	200.00	62.00		-4.149**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.63	6.50	178.00					
หลังติดตามผล		กลุ่มทดลอง	4.87	18.50	102.00	54.00		-4.189**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.63	16.50	108.00					
3.สมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์		ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.68	13.12	135.00	73.00		-4.257	.754
			กลุ่มควบคุม	2.67	12.53	142.23				
	หลังการทดลอง	กลุ่มทดลอง	4.67	18.51	120.21	69.00		-4.218**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.67	16.52	112.53					
	หลังติดตามผล	กลุ่มทดลอง	4.83	18.73	187.38	73.12		-4.204**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.68	16.35	169.43					
	4.สมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเอง	ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.63	15.50	159.00	76.00		-4.178	.240
			กลุ่มควบคุม	2.63	11.50	145.00				
หลังการทดลอง		กลุ่มทดลอง	4.67	19.50	107.00	53.00		-4.205**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.63	16.54	126.00					
หลังติดตามผล		กลุ่มทดลอง	4.83	14.45	133.00	65.00		-4.222**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.63	16.38	201.00					
5.สมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา		ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.66	18.25	188.00	92.00		-4.651	.200
			กลุ่มควบคุม	2.65	16.87	140.23				
	หลังการทดลอง	กลุ่มทดลอง	4.61	15.78	129.00	66.05		-4.169**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.65	10.50	138.55					
	หลังติดตามผล	กลุ่มทดลอง	4.77	19.56	144.00	56.67		-4.000**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.65	16.30	109.78					
	สมรรถนะทางสังคมโดยรวม	ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	2.65	17.58	91.00	83.00		-3.413	.340
			กลุ่มควบคุม	2.65	17.42	209.00				
หลังการทดลอง		กลุ่มทดลอง	4.67	12.51	152.11	77.67		-4.173**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.65	16.20	208.00					
หลังติดตามผล		กลุ่มทดลอง	4.84	17.85	136.67	45.89		-4.164**	.000	
		กลุ่มควบคุม	2.65	16.45	127.80					

**p < .01, *p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า สมรรถนะทางสังคมโดยรวม ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ส่วนสมรรถนะทางสังคม โดยรวมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง หลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.65$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.84$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.67$)

สมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหาของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.70$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.68$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.79$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.67$)

สมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.63$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.63$)

สมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.67$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.83$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.67$)

สมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเอง ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าเฉลี่ย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.63$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.67$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.63$)

สมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าเฉลี่ย หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.61$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.65$) และหลังการติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 4.77$) มากกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 2.65$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะทางสังคมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหาสมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร สมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ สมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเอง สมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม รับผิดชอบ ต่อสังคมให้นักเรียนเรียนรู้ที่บทบาทหน้าที่และรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถคิดแก้ปัญหาวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน ด้านกิจกรรม และด้านกิจกรรมสังคม มีความ

รับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน เหมือนกันจึงทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะทางสังคมสูง สอดคล้องกับ Williamson (2002 : 84) ได้กล่าวไว้ว่าการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมในด้านต่างๆ จะช่วยให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้วิธีต่างๆ ในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมที่ถูกต้องและเหมาะสมความสามารถสมรรถนะทางสังคมในด้านต่างๆ ของนักเรียนก็จะยิ่งโดดเด่นมากขึ้น

2. รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้ การให้กำลังใจ และได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกัน ทำให้สมาชิกเกิดการเข้าใจตนเองและการยอมรับตนเองเรียนรู้ความต้องการเกี่ยวกับความรู้สึกตนเอง ช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับรู้และเข้าใจตนเองอย่างมีกระบวนการ ทำให้

สมาชิกรู้สึกว่าคุณค่าสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้เพิ่มศักยภาพด้านความสามารถในการกำกับตนเอง และการตัดสินใจในการคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง (DinkMeyer; & Muyo. 1971; อ้างถึงใน กาญจนา ไชยพันธุ์. 2541: 5) การให้การปรึกษาช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยังให้สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วยกัน ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ในการแก้ไขสิ่งต่างๆ จากคำชี้แนะของสมาชิกในกลุ่มได้

สำหรับรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมประกอบด้วย

2.1 การเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านการคิดแก้ปัญหา ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มการรู้คิด-พฤติกรรม การรู้คิดมีแนวคิดที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นความสามารถทางสังคมของนักเรียนในการใช้กระบวนการคิดในการแก้ปัญหาของบุคคลอื่น และของตนเอง โดยสามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นขอความร่วมมือบุคคลอื่น และขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการหาทางออกของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการเรียน ด้านการทำกิจกรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสังคม

การเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านการคิดแก้ปัญหา ผู้วิจัยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนสนทนาและร่วมกันอภิปราย และให้แต่ละคนกำหนดสถานการณ์ที่แต่ละคนพบเจอ ผีวิธีการคิดแก้ปัญหาโดยให้แต่ละคนระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลของปัญหากำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งพิจารณาทางเลือก และตัดสินใจ เลือกทางเลือก และร่วมกัน ประเมินผลการตัดสินใจเลือก และให้แต่ละคนให้ข้อเสนอแนะกับเพื่อนเพื่อเป็นประโยชน์ และร่วมให้กำลังใจ จึงทำให้วัยรุ่นเกิดความสามารถแก้ปัญหา การเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นของการกระทำโดยการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา นักเรียนฝึกการใช้กระบวนการคิดในการแก้ปัญหาของบุคคลอื่นและของตนเอง

สามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นขอความร่วมมือบุคคลอื่น และขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการหาทางออกของปัญหา

ผลการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนเข้าร่วมกลุ่มมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา นักเรียนแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น สามารถขอความร่วมมือบุคคลอื่น และขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการหาทางออกของปัญหาได้ สามารถเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่ได้นำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการเรียน การทำกิจกรรม และการเข้าสังคมได้ เหมาะสมกับตนเองเพิ่มมากขึ้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Whitman & Posner (2001: 22) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแสดงออกอย่างเหมาะสมระหว่างบุคคลในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ด้วยวิธีการให้ความร่วมมือ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทำให้นักเรียนเข้าร่วมการให้การปรึกษากลุ่มมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา นักเรียนแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่นได้

2.2 การเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสื่อสาร การพัฒนาในด้านนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มการรู้คิด-พฤติกรรม แนวคิดสำคัญ คือ มุ่งเน้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสาร ได้แก่ การระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหา แนวทางแก้ปัญหา การเรียนรู้จากตัวแบบ บทบาทสมมติ การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก และการเสริมแรงที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการเรียน ด้านกิจกรรม และด้านสังคม

การเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสื่อสาร ผู้วิจัยให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคน อภิปรายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละคน และร่วมแสดงความรู้สึก พร้อมทั้งให้แต่ละคนฝึกปฏิบัติการสื่อสารที่แต่ละคนเสนอ และทำแบบวัดบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับภาวะตัวตน จึงทำให้สามารถเรียนรู้และฝึกการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง สามารถแสดงออกในด้านการ

สื่อสารที่ถูกรู้วิธี แต่ละคนให้ความร่วมมือ และรู้จัก เห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น

ผลการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการสื่อสารทำให้นักเรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้และฝึกการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สามารถแสดงออกด้านการสื่อสารที่ถูกรู้วิธีรู้จักคิดก่อนจะสื่อสารกับคนอื่น เรียนรู้คำพูด ท่าทาง น้ำเสียง และความรู้สึกที่แสดงออกขณะสื่อสารสามารถนำความรู้ไปใช้ได้เหมาะสมกับตนเอง และเห็นความสำคัญของการสื่อสารมากขึ้น สอดคล้องกับ Maxwell (1981: 7-8) ได้กล่าวว่าการปรึกษากลุ่มเป็นการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล ในด้านการสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากายการฟังอย่างมีประสิทธิภาพการแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ (ไม่ใช่ทางลบ) และการรับข้อมูลย้อนกลับจากการเรียนรู้จากนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มด้วยกัน

2.3 การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มพฤติกรรม และทฤษฎีเผชิญความจริง แนวคิดสำคัญ คือ มุ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะในเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการเรียน ด้านกิจกรรม และด้านสังคม

การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ผู้วิจัยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของแต่ละคน พร้อมทั้งให้แต่ละคนนำเสนอพร้อมด้วยการฝึกแสดงบทบาทสมมติฝึกปฏิบัติการแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกทางอารมณ์

ผลการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านอารมณ์ ทำให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์โกรธควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้รู้การบริหารจัดการอารมณ์ตนเอง ได้แก่ เมื่อนักเรียน

โกรธจะไม่พูดก้าวร้าวไม่ได้เถียงไม่ประชดประชัน ไม่เยาะเย้ยถากถาง ไม่เหน็บแนม ไม่วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงท่าทางหงุดหงิด รำคาญ หน้าบึ้งตึง หรือมองด้วยหางตา สายตาดูดัน ไม่ขว้างปาสิ่งของ สามารถที่จะแสดงความคิดความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยถ้อยคำ และกริยาท่าทางที่สุภาพสอดคล้องกันระหว่างคำพูด และการกระทำแม้จะเจอสถานการณ์ที่ยั่วยุก็สามารถเผชิญได้ดีขึ้นสอดคล้องกับ Neeley (2004: 57-58) ที่ได้ได้ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการกับอารมณ์ ไว้ 7 ด้าน การตระหนักรู้ในอารมณ์ผู้อื่น การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การควบคุมอารมณ์โกรธการคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ การบริหารจัดการอารมณ์ตนเอง การระบุถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง การแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกสอดคล้องกับอารมณ์ และสามารถระบุความรู้สึกรู้ว่าทำไมการจัดการอารมณ์ของตนเองนั้นถึงเป็นสิ่งสำคัญ

2.4 การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเอง ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม แนวคิดสำคัญ คือ เพื่อให้ให้นักเรียนมี ความสามารถในการควบคุมตนเอง ในการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการเรียน ด้านกิจกรรม และด้านสังคม

การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเองผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคน วางแผน กำหนดการแนวทางในการปฏิบัติการตรวจสอบการปฏิบัติและประเมินผล หลังจากนั้นให้ฝึกปฏิบัติ และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งฝึกการให้กำลังใจ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ให้สมาชิกสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จึงทำให้ได้ทราบปัญหาของแต่ละคน ทำให้แต่ละคนสามารถปรับเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกของแต่ละคนได้ ขณะที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้สมาชิกแต่ละคนเรียนรู้วิธีการที่ถูกเมื่อพบเจอปัญหาสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงทำให้สามารถจัดการปัญหาในการกำกับตนเองได้ดีมากขึ้น ทั้งในด้านการเรียน ด้านการทำกิจกรรม ด้านการเข้าสังคมได้ดีขึ้นทำให้

เชื่อมั่นในตนเอง รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองทำและกล้าแสดงออกได้เหมาะสม

2.5 การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีการศึกษากลุ่มเผชิญความจริง แนวคิดสำคัญ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความสามารถในการเสียสละ การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่น การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการเรียน ด้านกิจกรรม และด้านสังคม

การเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านจิตอาสา ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคนระบุความต้องการที่ต้องการทำ และกำหนดทิศทางในการปฏิบัติ หรือการกระทำรู้จักการประเมินแนวทางในการปฏิบัติ และการวางแผน ในสิ่งที่ต้องทำจึงทำให้เรียนรู้และปฏิบัติในการทำจิตอาสาและเป็นผู้มีจิตอาสาจริงด้านการเสียสละ ด้านการเรียน ด้านกิจกรรม ด้านสังคม ได้มีการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริง เรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมจริง นักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติจริงสามารถเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจสังคมมากขึ้น

ผลการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำในการเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมด้านการกำกับตนเอง ทำให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้วิธีกำหนดเป้าหมาย การวางแผน วิธีการปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน วิธีการปรับปรุงแก้ไขจนสามารถทำให้นักเรียนแต่ละคนกำกับตนเองให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านการเรียน ด้านการทำกิจกรรม ด้านการเข้าสังคมได้ดีขึ้น ทำให้เชื่อมั่นในตนเองและรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองทำ และกล้าแสดงออกได้เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและทำให้สามารถจัดการปัญหาในการกำกับตนเองได้ดีมากขึ้น สอดคล้องกับ Maxwell (1981: 8-9) ได้กล่าวว่า การศึกษากลุ่มเป็นการเพิ่มความสามารถในการตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง การกำกับดูแลตนเอง แต่ละคนได้เรียนรู้วิธีกำหนดเป้าหมาย การวางแผน วิธีการปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน วิธีการปรับปรุงแก้ไขจากนักเรียนที่มีประสบการณ์ที่คล้ายคลึง

กันทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถทำให้ความกระจำงัดในสิ่งที่ตนเองตั้งเป้าหมายไว้

สรุป การพัฒนารูปแบบการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมในแต่ละครั้ง ได้มีการบูรณาการทฤษฎีการศึกษากลุ่ม การรู้คิด -พฤติกรรม ทฤษฎีการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการศึกษากลุ่มเผชิญความจริง ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมพบว่า สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ สมาชิกกลุ่มมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันตลอดระยะเวลาการดำเนินการแต่ครั้งของการพัฒนาในแต่ละด้าน สมาชิกกลุ่มมีการถามคำถามและตอบคำถาม มีการซักถาม แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การมีโอกาสได้ประเมินสมรรถนะทางสังคมในด้านต่างๆ ของตนเองในกลุ่มก่อนยุติการศึกษากลุ่ม มีการประเมินกิจกรรมของการให้การศึกษากลุ่ม และมีการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียน ด้านการทำกิจกรรม และด้านสังคม

3. การประเมินประสิทธิผลของการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมโดย

3.1 เปรียบเทียบ สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ และหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะทางสังคมของกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การศึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาสมรรถนะทางสังคมเป็นรายด้านของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล พบว่าเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองในทุกด้าน ได้แก่

สมรรถนะทางสังคมด้านการคิดแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร ด้านอารมณ์ ด้านการกำกับตนเอง ด้านจิตอาสา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำสามารถเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองได้ รู้จักเทคนิคการสื่อสารที่ดี การควบคุมอารมณ์ที่สามารถกำกับตนเอง และนักเรียนมีความสามารถในการเสียสละการให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่น การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ด้านกิจกรรม ด้านสังคมได้

ผลการวิจัยการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมในครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Domon (1998 : 913) ที่กล่าวว่า การให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำสามารถพัฒนาสมรรถนะทางสังคมสำหรับนักเรียนทุกคนได้ เพราะนักเรียนที่อยู่ในช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง การตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหา เรียนรู้วิธีการสื่อสาร และการมีสัมพันธภาพกับเพื่อน พร้อมทั้งจะพัฒนาและส่งเสริมได้ซึ่งตรงกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน และยังสอดคล้องกับ Kuhlenschmidt and Conger (2004 :145) ที่กล่าวว่า การให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ สามารถพัฒนาให้กับนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นได้ในการพัฒนาการคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร อารมณ์ การกำกับตนเอง ด้านจิตอาสา การให้การปรึกษากลุ่มเป็นการช่วยให้นักเรียนที่เข้ากลุ่มแต่ละคน รับรู้และเข้าใจตนเองอย่างมีกระบวนการ การเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง และรู้สึกว่าคุณค่า ทั้งยังสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้

3.2 เปรียบเทียบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังการติดตามผล เพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะทางสังคมของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและหลังการ

ติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นผลมาจากกลุ่มทดลองได้รับการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำ นักเรียนเต็มใจร่วมทำกิจกรรมในการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมอย่างเต็มที่ ทำให้สร้างสัมพันธภาพที่ดีได้ง่าย เกิดความเชื่อใจ ไว้วางใจ ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ Corey (2004: 5-7) ที่กล่าวว่า การให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เน้นประสบการณ์ตรงให้สมาชิก โดยมุ่งเน้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมด้วยการตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาสมาชิกกลุ่มเป็นผู้กำหนดประเด็นปัญหา และเป้าหมายด้วยตนเอง เมื่อสมาชิกต้องเผชิญกับสภาวะวิกฤติ ความขัดแย้ง ก็สามารถนำกระบวนการของสัมพันธภาพแห่งความเข้าใจ ความไว้วางใจ ความอบอุ่น การยอมรับนับถือนำมาสื่อสารโดยตรง ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนักเรียนในกลุ่มทดลอง นักเรียนในกลุ่มทดลองเกิดความไว้วางใจเกิดความเชื่อใจ การมีประสบการณ์ในทางบวก และนอกจากนี้ กระณีการ์ นลราชสุวัจน์ (2549:337- 378) ยังได้กล่าวว่าสถานที่และบรรยากาศในการให้การปรึกษากลุ่ม มีส่วนในเชื้ออำนาจในการเกิดความอบอุ่น ปลดปล่อย ความสบายใจ ความเป็นกันเองของสมาชิกในกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญในการให้การปรึกษากลุ่มที่เน้นการกระทำให้มีประสิทธิภาพ ผลของสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองจึงเพิ่มขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาใดๆ จึงไม่มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

3.3 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม ภายหลังจากใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำและเมื่อสิ้นสุด โดยใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะ

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม ภายหลังจากใช้รูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำและเมื่อสิ้นสุดโดยการทำการสนทนากลุ่มเฉพาะกับนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำอย่างมาก เพราะนักเรียนสมัครใจเข้ารับการปรึกษา นักเรียนจึงให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสมาชิกในกลุ่ม เพราะเป็นวัยเดียวกันระดับการศึกษาเดียวกัน ทำให้เกิดความไว้วางใจ บรรยากาศเป็นไปด้วยความเป็นมิตร และมีความรู้สึกที่ต้องการจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มทุกคน ให้สามารถจัดการกับชีวิตตนเองได้ดังจะเห็นได้จากกระบวนการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำที่สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้การปรึกษากลุ่มทั้ง 14 ครั้ง การให้การปรึกษากลุ่มของนักเรียนที่เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มที่มีความเหมือนกันมีพัฒนาการ และมีการเผชิญปัญหาและความกังวลชนิดเดียวกันความเหมือนเช่นนี้จึงทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อใจเปิดใจและร่วมกันค้นหาและมีเป้าหมายร่วมกันในการให้การปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้ง ทำให้เกิดสัมพันธภาพในกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และต้องการพัฒนาตนเองในทางที่เจริญองงาม โดยพูดถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ การเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในการเรื่องการคิดแก้ปัญหาที่เป็นระบบขึ้น สามารถรู้จักเทคนิคการสื่อสารที่ดีที่ทำให้ผู้อื่นพึงพอใจ สามารถควบคุมอารมณ์และการกำกับตนเองได้ และสามารถเป็นผู้นำในการทำจิตอาสาให้กับเพื่อนได้ ทั้งด้านการเรียน ด้านกิจกรรมและด้านสังคมได้ และเวลาในการทำกลุ่มเหมาะสม สามารถอธิบายและทำให้นักเรียนเห็นปัญหาสาเหตุ วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองและจากคำแนะนำของนักเรียนที่สะท้อนความรู้สึก และได้เรียนรู้ตัวตนที่แท้จริงที่เกิดขึ้นจริง และพร้อมที่จะยอมรับและปรับปรุงตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. แบบวัดสมรรถนะทางสังคมสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนธรรมดาที่ไม่ใช่โรงเรียนสาธิตได้แต่ก่อนนำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของแบบวัดและการแปลความหมาย

2. การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมผู้ที่จะนำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ ทฤษฎีและเทคนิคการให้การปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นการกระทำจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการให้การปรึกษากลุ่มก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสมรรถนะทางสังคมนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่อื่นเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เพื่อเป็นแนวทางพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางสังคมในการคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์ การกำกับตนเอง มีจิตอาสาในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียน ด้านกิจกรรม ด้านสังคม

2. ควรมีการติดตามผลสมรรถนะทางสังคมนักเรียนหลังจากทดลองไปแล้ว 3 เดือน 6 เดือน เพื่อติดตามความคงทนและการนำไปปรับใช้ในชีวิตของนักเรียน

3. ควรมีการศึกษารายกรณีเพื่อให้การช่วยเหลือเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาสมรรถนะทางสังคม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์. (2545). **หลักการให้การปรึกษากลุ่ม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2547). **การให้การปรึกษากลุ่ม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2545). **ประมวลสาระวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา** (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2534). **เทคนิคการปรึกษาเบื้องต้น**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2554ก.). **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2554.). **กลยุทธ์ และการฝึกปฏิบัติการปรึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- _____. (2555). **วารสารจิตวิทยา** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 มกราคม- ธันวาคม 2555
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์ .
- รัฐจวน คำขิรพิทักษ์. (2545). **การวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือและกิจกรรมสำหรับการแนะแนว.เอกสารการสอนชุดวิชา การวิจัยทางการแนะแนว**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณี่ แกมเกตุ. (2549). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราพร วันไชยธนวงศ์. และคณะ. (2551). **การพัฒนากระบวนการสร้างจิตอาสาของนักศึกษาพยาบาล บรมราชชนนีเชียงใหม่ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่**.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2549). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรวิภา ทรัพย์มี. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษานนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**.
- Coon, D. (1997). *Essentials of psychology: Exploration and application*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Press.
- Coon, D. & Mitter, O.J. (2009). *Psychology: Modules for active learning*. California: Thomson Brook/Cole Inc.
- Corey, G. (1991). *Theory and practice of counseling*. California: Brooks/Cole Thomson.
- _____. (2008). *Theory and practice of group counseling*. Belmont: Thomson Brook/Cole Inc.
- Dacy, J. & Kenny, M. (2005). *Adolescent development*. Boston: Houghton Mifflin.
- Dinsmore, W. (1998). *Person-Centered counseling in action*. London: SAGE publications.
- Dworetzky, J. P. (1999). *Psychology*. New York: West Publishing Company.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Gormly, A. V.; & Brodzinsky, D. M. (1993). *Life human development*. Winston: Rinehart Holt.
- Kuhlenschmidt, S.; & Conger, J. C. (2004). *Behavioral component of social competence in females*. September 4, 2007, from <http://proquest.umi.com>.

- Miller, D. (1998). *Enhancing adolescent competence : Strategies for classroom management*. Washington: An International Thomson Publishing Company.
- Mischel, W.; & Mischel, Harriet N. (1976). "A Cognitive social learning approach to morality and self regulation," *Moral development and behavior :Theory research and sociallissuse*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Nelson-Jones, Richard. (1998). *Group leadership: a training approach*. California: Brook/Cole
- Noom, R. (1999) *Development and behavior adolescent competence*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Rice, P. F. (1996). *The adolescence : development relationship and culture*. 8th ed. boston: allyn & Bacon
- Scott, D. (m.d.). *Program outcomes for youth : social competencies*. Retrieved July 19, 2005,from http://ag.grizona.edu/fcs/cyfernet/nowglsocial_comp.html
- Shaffer, D. R. (2000). *Social and personality development*. New York: Wadsworth Thomson Learning.
- Sharf, R. S. (2000). *Theory of psychotherapy and counseling*. 2nd ed. New York: Mc-Graw-Hill Inc.
- Thoresen, C. E.; & Manoney, Michael J. (1974). *Behavioral self-control*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Trotzer, J.P. (1999). *The counseling and the group theory, training, and practice* . Philadelphia: Taylor & Francis.
- William, G. T., & O'Leary, K. D. (1980). *Principles of behavior therapy*. New York : Englewood Cliffs, NJ: Prenticw-Hall
- Williamson,G.G. (2002). *Promoting social competence*. San Antonio: Harcourt Assessment.
- Yalom, I. D. (1995). *The theory and practice of group psychotherapy*. New York: Basic Book